

Тарасова ніч (скорочено)

Тарас Шевченко

Сидить козак на розпутті, грає та співає про козацьку славу. Навкруг нього зібралася громада.

Зажурилася Україна, бо ніхто її не рятує; козацтво гине, віру запродано, як галич (галки) поле криють ляхи, уніати.

Прокочуються козацькі повстання Наливайка, Кравчини, Павлюги. А це обіззався Тарас Трясило, орел сизий.

Вже не три дні, не три ночі б'ється Трясило, ізнемігся, а поляки на чолі з Конецпольським радіють, бенкетують.

Тарас зібрав козаків на раду. Вирішили, що наступати будуть вночі. Як зійшов місяць, ревнули гармати. Розпочалася велика битва — полягли всі ляшки-панки.

Над річкою, в чистім полі могила чорніє. Де кров текла козацькая, трава зеленіє. Згадає козак гетьманщину та й заплаче. Слухають люди кобзаря, сльози втирають. А кобзар тут же з журби як заграє веселої, щоб із ворогів покепкувати.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

В основі поеми — історична подія —розгром повсталими козаками на чолі з гетьманом Тарасом Трясилом польського війська гетьмана С. Конецпольського. Зображення й поетичне осмислення історичного факту подається в обрамленні — як зустріч із кобзарем, який співає історичні пісні й думи, натякаючи сучасникам та нащадкам про негідність боротьби за свою волю.